

санитарный надзор за судами, находящимися на ремонте в порту Херсон.

Литература

1. Голубятников Н. И., Серeda Ю. А. Болдескул И. П. Проблемные вопросы реализации международных медико-санитарных правил (2005) в деятельности санитарно-эпидемиологической службы на водном транспорте // Актуальні питання епіднагляду за особливо небезпечним інфекціями, санітарна охорона території, біологічна безпека: Матеріали науково-практич. конференції, 8-10 вересня 2010 року, м. Іллічівськ. - Іллічівськ: Укрмедінформ, 2010. - С. 4 -12
2. Правила по санитарной охране территорий: Утв. Постановлением КМУ от 24.04.1999, № 696.
3. Шварсалон Н. К., Хайтович А. Б. Система санитарной охраны территории в международных пунктах пропуска через государственную границу // Актуальні питання епіднагляду за особливо небезпечним інфекціями, санітарна охорона території, біологічна безпека: Матеріали науково-практич. конференції, 8 -10 вересня 2010 року, м. Іллічівськ. - Іллічівськ: Укрмедінформ, 2010.- С. 28 – 29.
4. Международные медико-санитарные правила: Изд. 2-е. – Женева: ВОЗ, 2008.
5. Олещенко В. В., Григоренко А. Е. О состоянии мониторинга качества сточных вод с судов в порту Южный // Актуальні питання епіднагляду за особливо небезпечним інфекціями, санітарна охорона території, біологічна безпека: Матеріали науково-практич. конференції, 8 - 10 вересня 2010 року, м. Іллічівськ. - Іллічівськ: Укрмедінформ, 2010. - С. 91 – 94.

УДК 613/614:378.147(477)

М. І. Голубятников, В. В. Бабієнко, Ю. М. Ворохта

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛОМОВНИМ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ В УКРАЇНІ

Одеський національний медичний університет

Реферат. Н. И. Голубятников, В. В. Бабиенко, Ю. М. Ворохта. ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРОФИЛАКТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН АНГЛОГОВОРЯЩИМ СТУДЕНТАМ-ИНОСТРАНЦАМ В УКРАИНЕ. Сегодня Украинские медицинские высшие учебные заведения готовы предоставить англоговорящим студентам-иностранцам возможность обучаться в магистратуре по специализации «профессиональные болезни» и «профилактическая медицина». Для этого необходимо дифференцировать учебную программу и сформировать группы студентов с учетом их заинтересованности в будущей профориентации: лечебной или медико-профилактической. Кроме того, необходимо усовершенствовать практику приема иностранных студентов на англоязычную форму обучения и ввести тестирование или собеседование для определения уровня владения английским языком у преподавателей, которых рекомендуют для работы с англоязычным контингентом студентов

Ключевые слова: профилактическая дисциплина, англоязычный студент, студент-иностранец.

Реферат. М. І. Голубятников, В. В. Бабієнко, Ю. М. Ворохта. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛОМОВНИМ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ В УКРАЇНІ. На сьогоднішній день, почавши працювати в КМСОУП, українські медичні вищі навчальні заклади готові надати англомовним студентам можливість навчання в магістратурі по спеціалізації «професійні хвороби» та «профілактична медицина». Для цього необхідно диференціювати навчальну програму та формувати групи студентів з урахуванням їх зацікавленості у майбутній профорієнтації: лікувальній або медико-профілактичній. Крім того, необхідно удосконалити практику прийому іноземних студентів на англомовну форму навчання і увести тестування або співбесіду на рівень володіння англійським у викладачів, які рекомендуються до роботи з англомовним контингентом студентів.

Ключові слова: профілактична дисципліна, англомовний студент, студент-іноземець.

Summary. N. I. Golubiatnikov, V. V. Babienko, Yu. M. Vorohkta. SOME PECULIARITIES OF PROPHYLACTIC SUBJECTS TEACHING TO ENGLISH SPEAKING STUDENTS IN UKRAINE. Present day Ukrainian medical institutions of higher learning are ready to train english-speaking students in mastership by specialty "occupational diseases" and "prohylactic medicine". For this they are to differentiate syllabies and form students groups taking into account their interest to the future pprofessional orientation, either therapeutic or prophylactic. Besides it is necessary to improve the procedure of foreign students adoption to the groups with the English language training as well as the teachers pretending to deliver lectures for such groups should be tested .

Key words: prophylactic medicine, english-speaking student, foreign student.

Вступ. Сучасний етап розвитку вищої медичної школи в Україні характеризується зростанням частки іноземних студентів у загальному контингенті осіб, що навчаються. Скорочення бюджетного фінансування, розширення міжнародних контактів окремих вищих навчальних закладів диктують необхідність залучення студентів з-за кордону. Зараз навчання іноземців в Україні проводиться українською, російською, англійською, французькою і німецькою мовами. З кожним роком число бажаючих одержати вищу освіту на рідній мові неухильно росте. Це пов'язано із можливістю скоротити час навчання в Україні (відсутність необхідності вивчати російську чи українську мову на підготовчому відділенні), покращити адаптацію до викладання фундаментальних дисциплін, полегшити процедуру нострифікації та ліцензування після завершення навчання. Основними проблемами при цьому лишається недостатня гармонізація існуючих навчальних програм до вимог сучасної вищої медичної освіти в світі, а також недостатньо продумана процедура прийому студентів для навчання іноземною мовою. Зокрема, при поданні документів у ВНЗ студент не зобов'язаний документально засвідчити рівень володіння мовою, якщо вона не є для нього рідною. В наслідок цього нерідко на студентській лаві з'являються громадяни країн Малої і Південно-Східної Азії, рівень володіння якими англійською або французькою мовою є вельми посереднім.

Одними з найбільш важливих для майбутніх лікарів є гігієнічні дисципліни (гігієна та екологія людини, соціальна медицина, епідеміологія). Формування гігієнічного мислення вимагає глибокого розуміння методології профілактичної медицини, знання основ суміжних дисциплін, високого рівня мотивації до опанування навичками оцінки впливу факторів навколишнього середовища на індивідуальне і популяційне здоров'я, використання сприятливих оздоровчих факторів навколишнього середовища для зміцнення здоров'я людини. Високий рівень інфекційної захворюваності у країнах, що розвиваються, необхідність впровадження системи профілактичних заходів соціально-значущої патології на рівні місцевої спільноти та адміністративно-територіальних утворень диктують нагальну потребу у вивченні студентами навколишнього середовища як джерела етіологічних факторів, які обумовлюють ризик виникнення і розповсюдження захворювань. Водночас, підходи які використовуються у вітчизняній науково-педагогічній школі при викладанні гігієнічних дисциплін дещо відрізняються від традиційних для іноземних вищих навчальних закладів. Це пов'язано як з особливостями підготовки фахівців [1-3], так і з

відмінностями у роботі санітарно-епідеміологічної служби.

Метою нашого аналітичного огляду є оцінка стану і перспектив викладання профілактичних дисциплін англomовним іноземним студентам (на прикладі Одеського державного медичного університету).

Сьогодні формуванням контингенту іноземних студентів здебільшого займаються офіційні агенти ВНЗ України, які працюють у відповідних регіонах світу. Найбільша частина студентів прибуває з Індії та країн Близького Сходу. Серед англomовних студентів останніми роками збільшується частка громадян африканських країн. На відміну від часів СРСР більша частина з них навчається за індивідуальними контрактами, лише деякі національні університети працюють за угодами з посольствами відповідних країн, які координують потоки абітурієнтів. Цікавим феноменом є поява студентів з розвинених країн (Канада, США, Швеція, Німеччина), яких приваблює доступність ціни навчання та високий рівень підготовки, який дають ВНЗ України.

В Одеському державному медичному університеті на 59 кафедрах, 21 з яких є випускаючими, за станом на 01.09.2009 р. навчалось 3727 студентів, з них близько 1000 - іноземних громадян. Іншими словами, сьогодні кожний третій студент в ОГМУ - іноземець. При цьому не менш половини іноземних студентів навчаються сьогодні англійською мовою.

У порівнянні із студентами, які навчаються українською або російською мовами англomовний контингент є більш мотивованим до навчання і практичної діяльності, має більш високий рейтинг, кращі результати незалежного тестування. Однак наявність мовного бар'єру утруднює їх спілкування з хворими при вивченні клінічних дисциплін, погіршує можливості контакту з працівниками установ та підприємств при здійсненні санітарно-гігієнічних обстежень відповідно до навчальної програми за спеціальністю «гігієна».

Мета вивчення загальної гігієни та екології людини визначається кінцевими цілями, які встановлюються на основі освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки лікаря за фахом, відповідно до блоку її змістовного модулю (профілактика, запобігання захворювань) і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Кінцеві цілі вивчення навчальної дисципліни сформульовані у вигляді вміння, цільових завдань, дій. На підставі кінцевих цілей до кожного розділу загальної гігієни та екології людини сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь, дій, цільових завдань, що забезпечує досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Велике значення при викладанні гігієнічних дисциплін є врахування специфіки країн жаркого клімату. У зв'язку з цим до переліку питань, що розглядаються у навчальному курсі, введено основи тропічної гігієни, на практичних заняттях обговорюються кліматичні особливості тропічних регіонів, специфічні „тропічні” хвороби, гігієнічні особливості забудови населених міст і жител, особливості харчування, водопостачання зволжених і засушливих жарких регіонів, організація режимів праці і відпочинку у тропічних регіонах. За нашим досвідом, саме цей розділ дисципліни викликає у англomовних студентів найбільший інтерес.

Першим вищим медичним навчальним закладом, який в Україні почав викладання англійською мовою був Одеський державний медичний університет. В перші роки існування нової форми викладання певні труднощі існували з методичним забезпеченням, бракувало сучасних англomовних підручників з гігієни та епідеміології, з професійних хвороб. За 12 років викладання гігієнічних дисциплін англійською мовою ВНЗ України був напрацьований серйозний інформаційний масив, створені навчальні посібники та підручники, впроваджені нові форми викладання, в тому числі інтерактивні мультимедійні програми та засоби дистанційного навчання.

У зв'язку з тим, що програми викладання профілактичних дисциплін в Україні відрізняються від закордонних, деякі англomовні студенти, що бажають продовжити навчання і зацікавлені в одержанні наукового ступеня MPH (Master of Public Health) стикаються з певними труднощами на рівні післядипломного навчання. На жаль, у цей час більшість українських медичних ВНЗ надають можливості навчання в магістратурі по даній спеціальності.

Існуюча практика прийому іноземних студентів на англomовну форму навчання не

передбачає якого б те не було тестування або співбесіди на рівень володіння англійським. У результаті іноді абітурієнти мають дуже обмежену лексику, фактично володіючи не англійським, а піджином - спрощеним варіантом англійського, подвергнутого впливу місцевих діалектів і прислівників. Очевидно, що подальше навчання таких студентів у магістратурі і аспірантурі буде безперспективним, а на рівні одержання додипломної підготовки в них будуть виникати істотні труднощі при освоєнні матеріалу.

З іншого боку, як показує практика, більшість студентів-іноземців за рівнем володіння англійським, загальної підготовки, мотивації до подальшого навчання можуть бути рекомендовані до наступного навчання в магістратурі, аспірантурі та клініцинатурі. На жаль, ті з них хто бажає спеціалізуватися в галузі профілактичної медицини надалі поступають до закордонних ВНЗ. Тільки за останні три роки 11 англомовних випускника ОДМУ виявили бажання одержати післядипломну освіту за фахом Public Health в університетах Австралії, Канади, США і Великобританії.

Однак, при зіставленні навчальних програм провідних західних університетів і українських медичних ВНЗ з профілактичних дисциплін, до яких традиційно відносять гігієну, епідеміологію, професійні хвороби, соціальну медицину з медичним менеджментом і іншими суміжними спеціальностями, виявляється, що по кількості годин і обсягу досліджуваного матеріалу, вітчизняні медичні університети значно перевершують закордонні. У відсумку, на всі профілактичні дисципліни в українському ВНЗ, згідно затверджених програм, приділяється більше 300 академічних годин.

У всесвітньовідомій Лондонській школі гігієни і тропічної медицини курс навчання з тропічної медицини і гігієни триває 3 місяці, що відповідає 240 академічним годинникам. Курс навчання передбачає вивчення питань тропічної медицини, медицини подорожей, загальної епідеміології. Основна увага приділяється діагностиці, лікуванню і профілактиці тропічних інфекцій.

В університеті Джона Хопкінса (США) існує літній інститут тропічної медицини і суспільної охорони здоров'я, де курс навчання становить 8 тижнів (чотири двотижневі модулі, кожний з яких складається з 4 кредитів). Таким чином, у цій освітній установі сумарна тривалість курсу становить 160 годин, це набагато менше, ніж у будь-якому українському медичному ВНЗ. Програма курсу передбачає багаторівневу підготовку з питань тропічної медицини й суспільної охорони здоров'я. Основний акцент робиться на діагностиці, лікуванні, профілактиці й контролюванні тропічних інфекцій.

Післядипломне навчання з фаху Occupational Medicine (медицина праці) у США здійснюється у вигляді трирічної резидентури, яка містить рік клінічної роботи у профільних ЛПЗ та рік практичної роботи у системі санітарного нагляду. Підготовка фахівців з Industrial Hygiene (гігієна праці) та Occupational Safety (безпека праці) проводиться здебільшого у ВНЗ технічного профілю. В Італії гігієну праці як окремий предмет викладають лише 24 з 32 університетів. Магістрів з гігієнічних спеціальностей готують лише 2 університети Великої Британії. У зв'язку з цим, багатьма західними фахівцями висловлюється побажання приділяти більше уваги викладанню профілактичних дисциплін в вищих медичних навчальних закладах.

Загалом, західній системі підготовки фахівців в області гігієни і санітарії властива вузька спеціалізація і ліберальність у виборі навчальних програм. Якщо порівнювати рівень підготовки вітчизняних фахівців і західних, то їх кваліфікаційні характеристики сильно відрізняються один від одного. Так, лаборант вітчизняної санітарної служби відповідає співробітникові західної лабораторії, що має ступінь магістра наук. Санітарні лікарі в основному мають ступінь магістра суспільної охорони здоров'я, рідше магістра медичних наук. А докторські ступені мають звичайно менеджери, директори лабораторій, викладачі вищих навчальних закладів.

Висновок. На сьогоднішній день, почавши працювати в КМСОУП, українські медичні вищі навчальні заклади готові надати англомовним студентам можливість навчання в магістратурі по спеціалізації «професійні хвороби» та «профілактична медицина». Для цього необхідно диференціювати навчальну програму та формувати групи студентів з урахуванням їх зацікавленості у майбутній профорієнтації: лікувальній або медико-профілактичній. Крім того необхідно удосконалити практику прийому іноземних студентів на англомовну форму навчання і увести тестування або співбесіду на рівень володіння

англійським у викладачів, які рекомендуються до роботи з англомовним контингентом студентів.

Література

1. Гринзовский А. Н. Подготовка специалистов по гигиене и санитарии за рубежом / А. Н. Гринзовский, Ю. Н. Ворохта // Гигиенические проблемы юга Украины: Материалы научно-практической конференции, посвященной 100-летию кафедры общей гигиены ОГМУ (1903-2003 гг.), Одесса: Аспропринт, 2003. – С. 91 - 95.
2. Ганькина С. А. Перспективы развития последипломного образования по медико-профилактическому профилю на Украине у англоязычных студентов // Матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Наукові дослідження – теорія та експеримент - 2009», 18-20 травня 2009 р., Полтава. – Полтава: УМСА. – 2009. - Т.9. – С. 32 -34.
3. Засипка Л. Г., Ворохта Ю. М. Удосконалення навчального процесу в системі медичної освіти: європейський досвід // Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції “Досвід та проблеми впровадження кредитно-модульної системи навчання у вищих медичних та фармацевтичних закладах України”.- Тернопіль. – 2008. – С. 7 – 9

УДК 616.89-008.441.44-057:656.61(477)

М. В. Журавель

СУЇЦИД СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ МОРЕПЛАВЦІВ: ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ, ПРИЧИНИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, м. Київ

Реферат. М. В. Журавель. СУИЦИДЫ СРЕДИ УКРАИНСКИХ МОРЯКОВ: ЮРИДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ, ПРИЧИНЫ, ПУТИ УСТРАНЕНИЯ. Проанализированы некоторые причины суицидов среди украинских моряков и намечен ряд путей их устранения.

Ключевые слова: суицид, суицидальное поведение, моряк-подфлажник, подфлажное судно

Реферат. М. В. Журавель. СУЇЦИД СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ МОРЕПЛАВЦІВ: ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ, ПРИЧИНИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ. Проанализованы деяки причини суїцидів серед українських мореплавців та надани рекомендації щодо їх подолання.

Ключові слова: суїцид, суїцидальна поведінка, моряки-підфлажники, підфлажні судна.

Summary. M. V. Zhuravel. SUICIDES AMONG UKRAINIAN SEAFARERS: JURIDICAL ASPECTS, CAUSES, PATHWAYS OF THEIR ABOLITION. They have analyzed some causes of suicides among Ukrainian seafarers and found several pathways of their abolition.

Key words: suicide, suicidal behaviour, underflag's seamen, underflag's ships